

PROLOG

VID HEMBYGDSFEST I STRÖMS KYRKA DEN 29 JUNI 1935.

I.

Välkommen var! Jag hälsar man som kvinna, vem än du är, vid dagens ljusa fest!
Se, runt omkring, hur sommarns färger brinna och all naturen ger vad den har bäst!
Lyft upp ditt öga och låt blicken glida i stilla tjusning över land och sjö:
ditt Jämtland ligger där med vatten vida, med skogars djup och stolta fjällars snö.
Ett land i skönhet! Ack, min kärlek fången det landet fick, när ännu barn jag var;
nu barnets dag se'n länge är förgången, men bandet fastare blott knutits har.
Låt upp ditt öra! Hör hur minnet talar i sakta viskning utur svunnen tid
om kamp och strid bland dessa berg och dalar, men ock om arbete och fredens id.
— Du jämtske man och kvinna, dina fäder, som bröto bygd och stredo för dig,
de sova nu — och senfödd ättling träder du, nya tiders barn, på deras stig.
Du arvet tagit efter dem och plikten att skatten vårda, som i arv du fick.
Men minns! Ej blott - och därpå ligger vikten - i högtidsstundens stämningsögonblick!

II.

År tolvhundrasjuttiotre det var, så sägs det, på tinget i Sveg,
då "Loden bonde", en nämndemanskarl i kretsen av tingsmännen steg
och mälte om slutfört uppdrag att rå mellan jamtar och trönder gå.

Hans ord de sattes i sirligt pränt och gömdes i tjock foliant.
I sexhundraårigt dokument vi stava — så intressant! —
och finna för första gången där det namn, som vår socken bär.

Där möter du "Straum", en vildmarksnejd vid mångmila Vattudal.
Väl övas där ännu blot och sejd och mystiskt trolldonstal,
ty ingen man i Ström förstår än läsa sitt Fader Vår.

Men Vite Krist över Oden vann, och munkmurad kyrka blev rest;
och bygden tätnade, vad det hann, där fordom var ödsligt och glest;
och björnen blev trängd allt mer och mer från sitt gamla vanda kvartér.

Och sekel på sekel som våg på våg förrunnit i tidens ström —
Och jag ser för min syn ett långt långt tåg, jag ser som i sällsam dröm —
den skaran, som livets öde här mött, som här har levat, strävat och dött.

Det var kvinnor och män av ett enkelt snitt de följde ej sista mod,
men de stodo i livskampens hetaste mitt och de voro av kött och blod,
väl stappla de kunde och falla ibland, men de älskade hemmet vid Vassdalens strand.

På hembygdens dag — ett tack till er för verk, som i stillhet blev gjort!
De flesta av er ingen minnes mer och mången, ack, glömdes så fort!
Men de tysta bragdernas hjältehop ej tarvar reklam och marknadsrop.

Hell Eder, I gångne, i vadmalsdräkt, som röjde och odlade mark!
Min ande med er sig känner i släkt! Väl hände ni blandat ert bröd med bark —
men viljan var seg och ett släkte ni blev, som odlingsrunor i bygden skrev!

III.

Vi skulle ha blivit ett folk; ett helt, vi jämtske, som bygga tillsammans!
Det är så mycket oss skilt och delt, som grumlat var fröjd och gamman.
Vi skulle hållit tillhopa som ett från Jadmenklumpen till Råtan
att rikta arvet oss fädren gett och glömma grollet och trätan!
Det brusar och sjunger och luften gnyr av nya idéer och tankar —
Till strids den ene sin gångare styr, en annan blott dådlös vankar;
den ene hädar med knuten hand, då andra i böner brinna,
en annan blott i partiets band sin frid och stillhet kan finna.

Så låt oss stiga ur dådlös ro, stå upp från striden och splitet
och sluta oss samman i hoppfull tro att hela allt som blev slitet!

IV.

I längtan ligger du, min bygd, och drömmer, en jungfru lik, som efter älskarn trår.
En skälvning genom fjäll och skogar går och sommarn ut sin blomsterurna tömmer.

Du folk i Vattudalens vida rike, ej nånsin fädrens håg och kraft dig svike!

Stå upp, tag dina bröder hand i hand till kamp, i tro — för samma sköna land!

Gunnar Löfvenmark